

FOLIUM CLASSICUM

**Nro 82
18.9.2012**

Tässä numerossa:

Puheenjohtajan tervehdys	Olli Salomies	3
Keväällä 2012 palkitut ylioppilaat		3
Uutta kirjallisuutta	Toim. Laura Buchholz	4
Syksyn 2012 tapahtumia	”	5

FOLIUM CLASSICUM, Klassillis-filologisen yhdistyksen jäsenlehti, ilmestyy kaksi kertaa vuodessa lukukausien alussa niin painetussa muodossa kuin sähköisesti yhdistyksen kotisivuillakin. Päätoimittaja: prof. Olli Salomies; toimitussihteeri: FM Laura Buchholz.

KLASSILLIS-FILOLOGINEN YHDISTYS (KFY) on tieteellinen seura, jonka tarkoitus on herättää ja ylläpitää harrastusta antiikin kulttuuria kohtaan, edistää sitä koskevaa tieteellistä tutkimusta ja olla yhdyssiteenä tämän alan tutkijoiden ja harrastajien kesken. Tätä varten yhdistys järjestää esitelmä- ja keskustelutilaisuuksia, harjoittaa julkaisutoimintaa ja edistää muillakin samanlaatuisilla tavoilla antiikin tutkimista tai tuntemista.

TOIMIHENKILÖT. Yhdistyksen puheenjohtajana toimii prof. Olli Salomies (etunimi.sukunimi@helsinki.fi), varapuheenjohtajana dos. Antero Tammisto (etunimi.sukunimi@ide.inet.fi) ja sihteerinä / rahastonhoitajana FM Laura Buchholz (etunimi.sukunimi@helsinki.fi). Lisäksi hallitukseen kuuluvat prof. Mika Kajava (etunimi.sukunimi@helsinki.fi) ja dos. Anneli Luhtala (etunimi.sukunimi@helsinki.fi). Yhdistyksen postiosoite on Maailman kulttuurien laitos, Klassillinen filologia, PL 24, 00014 Helsingin yliopisto.

YHDISTYKSEEN VOI LIITTYÄ maksamalla jäsenmaksun tilille Sampo 800014-70979064 (viitenumero 1009) ja lähettämällä osoitetietonsa sihteerille. Varsinainen jäsenmaksu on 25 euroa, opiskelijamaksu 5 euroa.

Yhdistyksen KOTISIVUT: www.helsinki.fi/hum/kla/kfy

Puheenjohtajan tervehdys

Olli Salomies

Klassillis-filologinen yhdistys toivottaa jäsenilleen taas kerran hyvää alkavaa syksyä! Syksyn aikana KFY järjestää seuraavat kaksi esitelmätilaisuutta.

16.10. esitelmän pitää FT Eeva-Maria Viitanen aiheesta *Villoja, vainioita ja värssyjä: Rooman alueen asutushistoriaa arkeologian, kirjallisuuden ja ympäristöaineistojen perusteella*. Eeva-Maria Viitanen väitteli tohtoriksi v. 2010 väitöskirjallaan *Locus bonus. The relationship of the Roman villa to its environment in the vicinity of Rome*. Viitanen toimii tutkijatohtorina HY:n rahoittamassa tutkimusprojektissa *Inscribed Text in Its Spatial Context in*

Ancient Rome, sekä lisäksi tutkijana *Expediitio Pompeiana Universitatis Helsingiensis* -projektissa. Viitanen toimii myös Säätiön Institutum Romanum Finlandiae asiamiehenä.

20.11. esitelmävuorossa on Turun yliopiston Antiikin kielten ja kulttuurin professori Jyri Vaahtera, joka puhuu aiheesta *Angurien kieli*. Professori Vaahteran erityisaloja ovat Rooman tasavallan ajan valtiolliset instituutiot ja uskonto sekä latinan- ja kreikankielinen historiankirjoitus.

Keväällä 2012 palkitut ylioppilaat

Latinan lyhyen oppimäärän *laudatur*

Elena Chakhvatova
Esko Laitamäki
Rebekka Nagy
Sonja Ruottunen
Tuula Turunen
Annika Vilenius

Luostarivuoren lukio, Turku
Lapuan lukio
Lempäälän lukio
Tampereen klassillinen lukio
Kannaksen lukio (koe Tiirismaan lukiossa)
Tiirismaan lukio

Latinan lyhyen oppimäärän *eximia cum laude approbatur*

Tomi Ferm
Otto Glader
Mika Jäppinen
Jaro Karkinen
Miika Peltoniemi
Mikko Pirhonen
Juho Pitkänen
Kaisa Tikkanen

Ressun lukio
Turun klassikon lukio
Tampereen klassillinen lukio
Helsingin normaalilyseo
Oulun lyseon lukio
Tampereen klassillinen lukio
Ressun lukio
Tampereen klassillinen lukio

Saksalainen *Latinum*

Henri Avela
Dmitry Vyskubov

Deutsche Schule Helsinki
Deutsche Schule Helsinki

Uutta kirjallisuutta

Koonnut Laura Buchholz

Alkuperäistekstien suomennoksia

Quintilianus: *Pubujan kasvatus* I. Faros 12/2012. Osat II-III ilmestyvät vuonna 2013.

Rudimenta linguae Finnicae breviter delineata – Suomen kielen varhaiskielioppi ja sen tausta. Toim. Petri Lauerma. SKS 11/2012.

Kaunokirjallisuutta

Fredrik Lång: *Av vad är lycka. En krösusroman.* Schildts&Söderströms 9/2012. Historiallinen seikkailu antiikin Väli-merellä.

Nuortenkirjoja

Rick Riordan: *Merenjumalan poika.* Suom. Ilkka Rekiaro. Otava 7/2012. Olymposen sankarit -sarjan toinen osa.

Nemo Rossi: *Rooman sudet.* WSOY 10/2012. Seikkailuromaani antiikin Rooman raunioilla.

Simon Scarrow: *Gladiaattori – katutaistelija.* Suom. Pekka Tuomisto. Gummerus 8/2012. Jatkoa historialliselle seikkailusarjalle.

Suomalaistutkijoiden kansainvälisiä monografioita

Antti Arjava, Matias Buchholz, Traianos Gagos and Maarit Kaimio (eds.), *The*

Petra Papyri IV. Amman: American Center of Oriental Research 2011.

Seppo Heikkinen, *The cristianisation of latin metre: a study of Bede's De Arte metrica.* Diss. Helsinki 2012.

Katariina Mustakallio and Christian Laes (eds.), *The Dark Side of Childhood in Late Antiquity and the Middle Ages. Unwanted, Disabled and Lost.* Oxford; Oakville: Oxbow Books 2011.

Heikki Solin (a cura di): *Le epigrafi della Valle di Comino. Atti dell'ottavo convegno cominese, Atina, Palazzo Ducale 28/29 maggio 2011.* San Donato Val di Comino (FR): Associazione "Genesi", 2012.

Eva Margareta Steinby (a cura di): *Lacus Iuturnae II. Saggi degli anni 1982-85.* Acta Instituti Romani Finlandiae 38. Roma 2012.

Tiina Äikäs, Sanna Lipkin & Anna-Kaisa Salmi (eds.), *Archaeology of Social Relations: Ten Case Studies by Finnish Archaeologists.* University of Oulu 2012.

Simo Örmä e Kaj Sandberg (a cura di): *Wolfgang Helbig e la scienza dell'antichità del suo tempo.* Acta Instituti Romani Finlandiae 37. Roma 2011.

Mahdollisista puutteista tai tulossa olevista kirjoista pyydetään ilmoittamaan Folium Classicumin toimitussihteerille Laura Buchholzille (etunimi.sukunimi@helsinki.fi).

SYKSYN 2012 TAPAHTUMIA

KFY:n kokoukset

Ti **16.10.** klo 18 FT **Eeva-Maria Viitanen** (HY): *Villoja, vainioita ja värssyjä: Rooman alueen asutushistoriaa arkeologian, kirjallisuuden ja ympäristöaineistojen perusteella.* Helsingin yliopiston päärakennus (Fabianinkatu 33), sali 16.

Ti **20.11.** klo 18 prof. **Jyri Vaahtera** (TY): *Augurien kieli.* Helsingin yliopiston päärakennus (Fabianinkatu 33), sali 16.

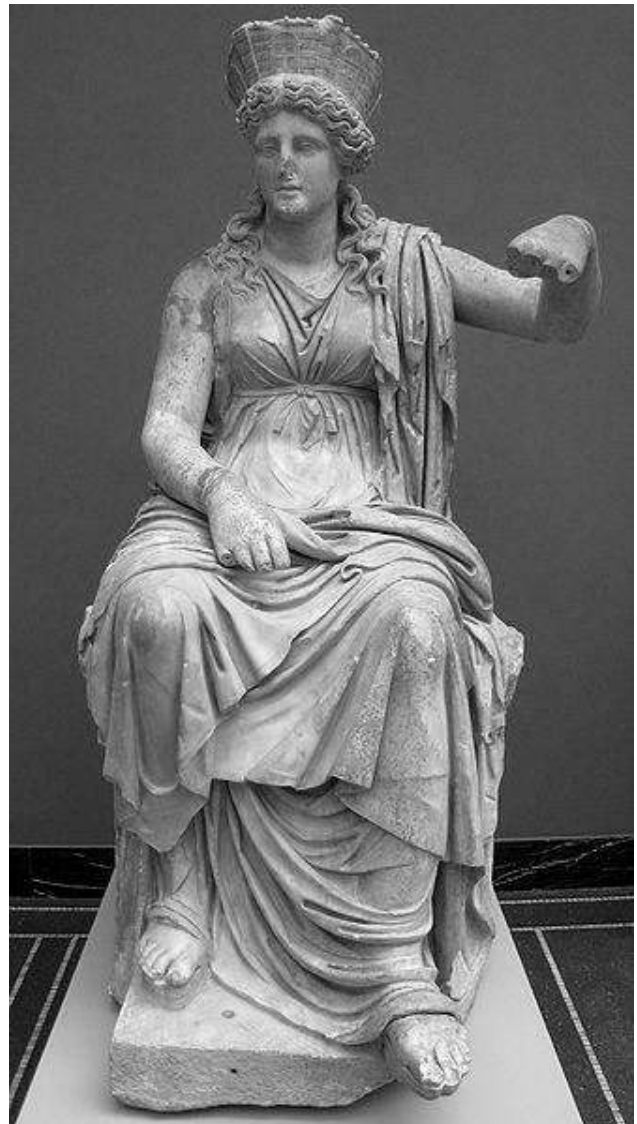
Muita tapahtumia Suomessa

La **13.10.** klo 12 FL **Marika Rauhala** väittelee Oulun yliopistossa aiheesta *The Great Other of Gods. The Greek Elite's Image of the Cult of Kybele before the Roman period,* vastaväittäjänä prof. **Philippe Borgeaud** (Genève). Sali HU 106.

Ti **16.10.** klo 18.15 Suomen Rooman-instituutin intendentti **Simo Örmä** tuo sekä instituutin terveiset että valottaa, millaista oli ja on *Viiniretkillä Italiassa - ennen ja nyt.* Villa Lanten ystävien esitelmätilaisuus. Helsingin yliopiston päärakennus, aud. XV (Unioninkatu 34).

To **18.10.** FM **Kalle Knaapi** esitelmöi Turussa Paideia ry:n esitelmätilaisuudessa. Aihe ja paikka ilmoitetaan myöhemmin.

To **15.11.** klo 18.15 **Suomen Rooman-instituutin tieteellinen työryhmä** esittäytyy ja kertoo tutkimusaiheestaan *Lapsuus, nuoruus ja uskonto antiikin ja keskiajan maailmassa.* Villa Lanten ystävien esitelmätilaisuus. Helsingin yliopiston päärakennus, aud. XV (Unioninkatu 34).

Kybelen patsas Formiasta, noin 60 eKr. Kuvan lähde: Wikimedia Commons.

'Popular & Elite: Religious Practices in Late Antiquity'
XXI FINNISH SYMPOSIUM ON LATE ANTIQUITY
Tvärminne, 12-13 October, 2012

FRIDAY 12 OCTOBER

9.00 Departure by coach from Helsinki
11.00 Arrival and accommodation
12.00 Lunch

12.45 Opening of the Symposium

13.00 Friday session I (Reading the Word, Reading the Picture)

- Guy Stroumsa: *Reading practices in early Christianity and the individualization process*
- Roald Dijkstra: *Paulinus of Nola: Intermediary between the Elite and the Common Man*
- Cillian O'Hogan: *Elite perspectives on popular religious practices in fourth- and fifth-century Latin poetry*

14.45 Coffee

15.15 Friday session II: (Religious Practices: Magic, Touch, Purification, Dreams)

- Iain Gardner and Jay Johnston: *Prolegomena to considering the function of images in magical papyri and artefacts of ritual power from Late Antiquity*
- Béatrice Caseau: *Touching the Sacred: the privileges of the elite?*
- Jesse Keskiäho: *Prognostication from dreams from Late Antiquity to the early Middle Ages*

17.00 Sauna/Men
18.30 Sauna/Women
20.00 Dinner

SATURDAY 13 OCTOBER

08.00 Breakfast

09.15 Saturday session I: (Reinterpretations: Instruction and Cult)

- Reidar Aasgaard: *Childhoods A.D. 400: Three saints on Christian upbringing*
- Fiona Kao: *"For one must in dealing with insensate folk be as audacious as a hawk": Wealth and lineage in Late Antique female hagiography*
- Rick Bonnie: *Recycling of sculptural imagery in Late Antique Galilee. An archaeological reflection on their contemporary message and original meaning.*
- Raimo Hakola: *Kinneret Regional Project Excavations at Horvat Kur, Galilee, season 2012*

12.00 Lunch

13.00 Saturday session II: (Late Late Antiquity and the Rise of Islam)

- Sarah Stroumsa: *Mass education and elite formation: the Almohad version*
- Anthony Lappin: *The Martyrs of Córdoba: popular and elite religion in a multi-faith environment*
- Anna-Liisa Tolonen: *Feasting at the Monastery of Ashmuni – Popular approaches to the Christian cult*

14.45 Coffee
15.15 Departure
c. 17.15 Arrival in Helsinki

Ilmoittautumiset sähköpostitse Ulla Tervahauta-Helinille, ulla.tervahauta@helsinki.fi.

Suomen Rooman-instituutin ohjelmaa

Villa Lanten esitelmät keskiviikkoisin klo 18:

10.10. Rita Randolfi: *Le collezioni d'arte dei Lante tra la villa sul Gianicolo ed il palazzo di piazza dei Caprettari.*

14.11. Valeria Sampaolo: *Disegnatori italiani e tedeschi a Pompei nel periodo unitario*

Kerran kuussa lokakuusta lähtien jatkuu *LANICULUM WORKSHOP - Circolo Gianicolense*, avoin tutkijaseminaari Villa Lanten, Norjan instituutin ja American Academyn tutkijoille.

VILLA LANTE

Orecchio di Giano -konserttisarja:

13.9. **Collegium pro musica**, con : **Stefano Bagliano** flauto dritto, **Federico Guglielmo** violino, **Erich Oskar Huetter** violoncello, **Andrea Coen** pianoforte, musiche di Franz Joseph Haydn, Lennox Berkeley

12.10. **Fabio Cafaro** violino, **Flavio Colusso** clavicembalo, musiche di Dario Castello, Maurizio Cazzati, Arcangelo Corelli, Kai Nieminen*, Marco Uccellini, Antonio Vivaldi

23.10. **Elena Cecchi-Fedi** soprano, **Maria Chiara Chizzoni** soprano, **Pamela Lucciarini** soprano, **Marina Bonetti** arpa tripla e voce, **Silvia De Palma** voce recitante, **Flavio Colusso** clavicembalo, pianoforte e direzione musiche di Luzzasco Luzzaschi, Flavio Colusso

6.11. **Ensemble seicentonovecento** e illustri ospiti, musiche di Claude Debussy, Edward Grieg, Franz Liszt, Francesco Paolo Tosti, Anton Rubinstein, Richard Wagner

20.11. evento multimediale di Voci, suoni, silenzi e proiezioni video di Daniele Lombardi e Flavio Colusso, **Silvia De Palma** voce, **Daniele Lombardi** pianoforte - regia di **Flavio Colussi**

